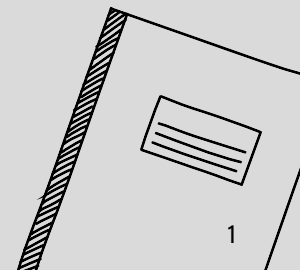

MÍSTO PAMĚTI – PROCHÁZKA VŠEMI SMYSLY

metodický list

Anotace

Žáci pomocí jednotlivých smyslů mapují místo, objekt či lokalitu, která je spojena se zajímavou historickou událostí či pamětnickým příběhem a vytváří jeho mapu.

Cílová skupina

6. a 7. ročník ZŠ

Vzdělávací cíle

- Žáci si vyberou konkrétní lokalitu či objekt.
- Žáci zjistí základní fakta a události ze života lokality či pamětníka.
- Žáci pracují s historickými dokumenty (např. fotografiemi).
- Žáci dokáží vnímat konkrétní lokalitu prostřednictvím jednotlivých smyslů.
- Žáci společně tvoří „smyslovou mapu místa“.

Kompetence

schopnost učit se, komunikace v mateřském jazyce, kulturní povědomí a vyjádření, sociální schopnosti, práce s digitálními technologiemi

Časová dotace

90 minut

Pomůcky

Pracovní list *Místo paměti – procházka všemi smysly*, fotoaparát, mobil či nahrávací přístroj, dobové zprávy, fotografie či novinové titulky, popř. počítač k rešerši o dobových událostech, čtvrtka o rozměrech A3 či větší pro tvorbu smyslové mapy místa paměti, další doplňkový materiál či např. přírodniny z konkrétního místa.

Postup

Příprava před aktivitou: Vybereme spolu s žáky místo, které budou blíže zkoumat – může to být lokalita, kde v minulosti došlo k nějaké významné události, nebo která je spojena s příběhem pamětníka (může to být i jeho dům či byt). Zadáme žákům, aby o tomto konkrétním místě zjistili co nejvíce informací – z pamětnického vyprávění, od starousedlíků, ze starých novinových zpráv, dobových fotografií atd.

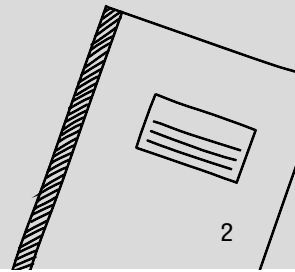
Evokace

Řekneme žákům, že v rámci procházky všemi smysly (ať již s pamětníkem, který nás provede, či bez něj) prozkoumají danou lokalitu nejen zrakem, ale i dalšími smysly, protože ty významně ovlivňují to, jak na nás určité místo působí a jak se nám otiskne v paměti. Vyzveme je, ať se zkusí trochu netradičně soustředit nejen na to, co vidí,

MÍSTO PAMĚTI – PROCHÁZKA VŠEMI SMYSLY

metodický list

ale prozkoumat okolí také dalšími smysly – sluchem, hmatem, čichem a, pokud to je možné, také chutí. Vyžaduje to naladění a všímavost, které jinak v běžném životě často potlačujeme a nedopřáváme jim pozornosti.

Uvědomění

V průběhu procházky žáci zkoumají vizuální podobu místa, kterou zachytí na fotografiích (mohou to být i zdánlivé maličkosti či detaily, které dotváří atmosféru místa), zvuky (na místě mohou natočit třeba zvukovou stopu), a prozkoumají místo i dalšími smysly jako hmat (drsné stěny, měkká tráva), čich (vůně a pachy) či chuť (kyselý šťovík...). Měli by se pokusit zapojit skutečně všechny smysly, třeba i způsobem, kterým to běžně nedělají. Je to cvičení všímavosti. Mohou zapojit i třeba vnímání času (jak rychle či pomalu jim na místě ubíhá) či „šestý smysl“.

Pokud žáci neabsolvují procházku po určité lokalitě, ale návštěvu u pamětníka doma, je možné tyto postupy aplikovat také, samozřejmě se zachováním privátního prostoru pamětníka. Můžeme žáky upozornit, aby si všímali např. i toho, jaký zvuk má pamětníkův zvonek či jak vypadá jeho rohožka, jakou atmosféru a vůni má chodba jeho domu, jaké květiny mu rostou na zahrádce či z jakého hrníčku pije čaj.

Žáci mohou pracovat ve dvojicích nebo ve skupině. Své vjemy a postřehy nejprve zaznamenají v pracovním listu a zároveň také pořídí fotografie a případně i zvukovou nahrávku z místa. Na závěr skupina na základě získaného materiálu společně vytvoří na velkou čtvrtku smyslovou mapu místa paměti, na kterou žáci zaznamenají vše, co v rámci procházky zjistili – své počitky, pocity a dojmy doplní fotografiemi lokality (dobovými či novými, „před“ a „po“) a popř. dalšími věcmi, které na místě najdou (kamínky, listí...). Do mapy mohou zakreslit jako stěžejní body také klíčové historické události či zásadní okamžiky ze života pamětníka, ale i např. místa, kde se cítí příjemně či naopak nepříjemně.

Na závěr mohou žáci místo reflektovat pomocí krátkého popisu. Použijí formulace jako:

Jako první jsem si všiml/a...

Při podrobnějším zkoumání...

Zaujalo mě, že...

Překvapilo mě, že...

Zapůsobilo na mne...

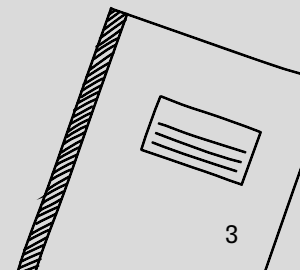
Nemyslel/a bych, že...

Procházka všemi smysly mi pomohla si uvědomit, že...

MÍSTO PAMĚTI – PROCHÁZKA VŠEMI SMYSLY

metodický list

Reflexe

Hotovou smyslovou mapu místa si společně představíme a popřípadě i vystavíme. Jak se žákům líbil tento způsob vnímání určitého místa? Všimli si něčeho, co by jim třeba jinak zůstalo skryto? Který ze smyslů (kromě zraku) pro ně byl důležitý? Žáci mohou sdílet, jak se jim na projektu pracovalo, co jim přinesl a co hodnotí jako nejzajímavější. Fotografie z procházky všemi smysly, zvukovou stopu či samotnou smyslovou mapu místa mohou žáci také využít pro závěrečný výstup projektu, kterým je koláž fotografií v grafickém editoru canva.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

vypravej.pametnaroda.cz

